

Suhtlemisõpetuse ainekava (suhtlemine 3. kooliastmele)

1.1 Suhtlemisõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid:

- 1) suurendada grupi kokkukuuluvustunnet ning luua kogukonnakeskne ja vastutustundlik tegutsemiskultuur;
- 2) ennetada haavatavat kohtlemist ja kiusamist;
- 3) julgustada õpilasi vastutama iseenda ja teiste grupi liikmete heaolu eest;
- 4) arendada mitmesugustes kommunikatsiooni olukordades suhtlemise oskusi;
- 5) leida ohutuid viise probleemsetes suhtlemisolukordades toime tulemiseks;
- 6) soodustada iseenda aktsepteerimist ja mitmekesisuse sallimist;
- 7) suurendada empaatiat kiusatuste suhtes ja motiveerida õpilasi muutma enda käitumist nii, et kõik tunneksid end mugavamalt.

1.2 Valik õppeaine kirjeldus ja maht

Suhtlemisõpetuse aine maht on 35 tundi. Ainet käsitletakse igapäevaeluga seostatult. Aine õppimine toimub KIVA programmi alusel (3. moodul). Tunnid koosnevad vestlustest, rühmatööst, kiusamise teemalistest lühifilmidest ja rollimängu-harjutustest. Tundide teemad liiguvad üldistest- nagu austuse tähtsus inimsuhetes- kiusamisele, sh selle mehhanismidele ja tagajärgedele. Paljud tunnid keskenduvad sellele, millist rolli mängib kiusamise või selle lõppemise juures grupp või klass. Rühma harjutused aitavad õpilastel välja mõelda ja harjutada mitmesuguseid viise, kuidas nad saavad ahistatud eakaaslasi toetada. Kursuse lõpus korraldavad õpilased KIVA- teemapäeva koostöös kooli TORE ringiga, mis on mõeldud noorematele klassidele vaatamiseks ja kaasarääkimiseks, sest teemapäev on üles ehitatud foorumteatri vormis. Teemapäeva keskseks teemaks on noorte omavaheline hooliv suhtlus.

1.3 Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevuse kavandamisel ja korraldamisel

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimumist teiste õppeainetega ja õppeaineid läbivate teemadega;
- 2) fookuses on suhtlus-, enesemääratlus-, sotsiaalne ja kodaniku- ja kultuuri- ja väärtuspädevus
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus ja iseseisvate tööde maht on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegeleda;
- 4) võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks, loovateks, ettevõtlikeks ja kriitiliselt mõtlejateks isiksusteks ning arendada meeskonnatöö oskusi;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) lähtutakse kooli põhiväärtustest (algatus, koostöö, julgus, rõõm, kokkuhoidmine, märkamine), mis on ära toodud Suure-Jaani Kooli õppekavas;
- 7) rakendatakse aktiivõppe meetodeid - rollimäng, rühmatöö, projektid, e-õppemängud;
- 8) kaasatakse õppesisu käsitlemisel valiku tegemisse õpilasi nende eelnevaid teadmisi ja oskusi arvestades ja õpivajadusest lähtudes.
- 9) lõimitakse tegevused inimeseõpetuses õpituga;

10) koostatakse digivaramusse õppematerjali.

1.4 Hindamise alused

Õpitulemuste hindamise aluseks on Suure-Jaani Kooli õppekava üldosas sätestatud hindamise korralduse põhimõtted. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Kujundava hindamise puhul keskendutakse eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Kokkuvõtval hindamisel võrreldakse õpilase saavutusi taotletavate õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja arvestuslike hinnetega.

1.5 Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus saab rühmatöö või rollimängu tegemiseks mööblit ümber paigutada, on internetiühendus ning audiovisuaalse materjali kasutamise võimalus. Võimalusel toimub osa õppest informaatika klassis ja õues. Informaatika klassis on õpilasel eraldi arvutitöökoht, erandjuhul on kaks õpilast ühe arvuti taga. Arvutiklassis on dataprojektor, igal arvutil on kõrvaklapid ja mikrofonid. Koolil on tahvel- ja sülearvutid, mida õpilased saavad õppetöös kasutada. Õuesõpe loob vaheldusrikkamaid keskkondi ja võimalusi tuua situatsioonid majast välja.

1.6 Suhtlemisõpetuse õpitulemused

Õpitulemused

Grupis suhtlemine

Õpilane:

- 1) Tuletab meelde kiusamise definitsiooni;
- 2) on mõelnud igaühe isiklikele kiusamisega seotud seisukohtadele ja kaalunud, kas igaühe enda käitumine vastab isiklikele seisukohtadele;
- 3) on teadlik enda tegevusest kiusamisolukordades (kiusamisolukordadega seotud rollid);
- 4) mõisatab grupi mõju ühe inimese mõtetele ja tegudele (kaaslaste surve ja grupinormid);
- 5) mõistab, et igaüks saab oma tegudega mõjutada, kas tema grupis esineb kiusamist või mitte, ning kiusamise peatamiseks ja ennetamiseks peab vaeva nägema kogu grupp.

Mina ja teised

Õpilane:

- 1) Tutvub erinevate emotsioonidega ning jälgib enda emotsioone ja nendega seotud mõtteid;
- 2) mõistab, kuidas mõjutab see, kuidas olukordi tõlgendame, meie emotsionaalseid kogemusi;
- 3) jälgib, kuidas ise endaga räägib;
- 4) harjutab enesekriitikat vabanemist ja endasse kaastundlikult suhtumist;
- 5) mõistab iseenda tegude, käitumise ja teistega suhtlemise viiside olulisust;
- 6) harjutab enesekindlust ja lugupidavat suhtlemist.

Kiusamise vormid ja mehhanismid

Õpilane:

- 1) Tunneb ära ja mõistab sotsiaalse läbikäimisega seotud probleeme ning valib ise käitumisviisi;

- 2) mõistab, et kiusamine esineda erinevates vormides, ent siiski on tegemist sama nähtuse vormidega;
- 3) mõistab, mida tähendavad varjatud kiusamine ja küberkiusamine ning sool või seksuaalidentiteedil põhinev ahistamine ja kiusamine;
- 4) leiab võimaluse erinevatele kellegi haavamise või kiusamise olukordadele reageerimiseks.